

Glasilo Prekmurških Slo-
vencov. Cena na leto 20
K., na polleta 10 K., na
štrtinleta 5 K. Urednik i
izdajatelj Klekl Jožef vp.
pleb. Čreusovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vrnijo.
Oglasi (inserati) se sprej-
mejo. Cena za eden kva-
dratni centimeter 1.50 fl.
za enek, za večkrat
popust.

Govor ministra dr. Korošca

na sestanki zavodnikov S. L.
S. (Slovenske Ljudske Stranke)
ali naše krščanske kmečke
zveze v Mariboru.

Maribor, 20. sept. 1920.

Kak vojaki razvijajo svoje
zastave, kda odidejo v vojsko,
tak tudi stranke nanovo razvijajo
svoje zastave svoj program, kda
idejo v volilno borbo (bojno.)

Zastava naše stranke je nej
nova, naš program vam je znan.
Zato mi dovolite, da ga se po-
navljam, nego da govorim samo
o ništernih pitanjih, štera stojijo
dnes v ospredji: javnoga zanimanja
o šterih se mi vidi potrebno, da
se tudi z naše strani pregovori
jasna reč.

Ednaka pravica zavse. (Vogrškom.)

Mi Slovenci smo v bivšoj
Austriji bili zavolo toga nezado-
voljni, ar z drugimi narodi smo
nej bili enakopravni. Mi smo
mogli samo orati i sejati, želi so
pa drugi. Zapostavljanje maloga
slovenskoga naroda je bilo na
dnévnem rédi, zato pa je bila
tudi naša nezadovoljnost s starov
državov na dnévnem rédi, stalna.

Zato nej čudno, če si v no-
voj državi, gde smo več nej raz-
lični narodi, nego bratje z brati,
želimo i zahtevamo povsod naj-
vékšo enakopravnost. Vidi se nam
pravično, da té zahteve iznašamo
ravno zdaj kak del našega prog-
rama za bližnje volitve.

Mi zahtevamo, da so vsa tri
plemena, slovensko, hrvatsko in
srbsko, enakopravna (da eden
telko pravice ma kak drugi) po-
polno enakopravna, niden ne
sme vladati nad drugim, niden
ne sme meti več dužnosti in prav-
vic. Vsi ednako, ar so vsi bratje.

Zato zahtevamo, da so davki
(parcija) povsod vednaki. Zahte-
vamo, da je državna skrb za šole,
bolnišnice, uradnike tudi vsešerom
ednaka. Zahtevamo, da so vero-
izpovedavanja enakopravna pred
državov.

V pogledi enakopravnosti smo
mi Slovenci najboljše. tenkočutni,
ar se nas je tlačilo stoletja i smo
se v zadnjih deset letah z naj-
vékšov silov upirali našim tlačil-
telom.

Razredni boj.

Naša Kmečka zveza je kmečka
stranka. To že ime kaže. Vendar
je nej razredna stranka, to se
pravi, stranka, ki bi se mejila
samo na kmete, vse druge raz-
rede ali stanove pa izključovala.
Takša razredna stranka je Samo-
stojna ona se šče brigati samo
za zemljiške posestnike, ne pa za
kučare i siromake, nadale socija-
listična i bolševistična, stera gléda
samo na delavski stan, i nazadnje
demokratska (liberalna) stranka,
štera po programi je nej razredna,
je pa razredna v istini, ar jo nas-
ledujejo samo meščani, (gospoda)
kmet i delavec sta pobegnola iz
njénih vrst.

Če ščemo, da de kmet vodo
našo državo in to žele naša
stranka, te more kmet voditi
državniško politiko, to je, brigati
se more za vse in vsakoga, ne
sme nikoga pregledati. omalo-
važivati (na ménšega delati) in
izključivati, ar bi si s tem naselo
v svojo državo samo nezadovol-
nost in upor, najbolje delavskoga
stana, industrijalnoga in kmeč-
koga. Razsodna politika je v
svojem bistvi za vse politika,
socijalisti i boljševiki odkrito pri-
znavaajo, samostojni sirmacije pa
so šče nej spregledali, kama vodi
njihov, od demokratske gospode
njim napisani program.

Ne samo iz državnoga sta-

lišča, šteroga more vsaka istinska
kmečka stranka varvati, trbej, da
gléda kmet-politik na vse druge
stanove, nego tudi naše krščansko
svetovno naziranje nam pravi, da
se trudimo za zblizanje, spravo i
harmonijo med stanovi, ne pa da
je hujskamo na medsebojno sov-
raštvo i borbo.

Samostojnost Slovenije.

V ospredji volilnoga boja na
Slovenskom i tudi skoro včas i v
hrvatskom deli naše domovine bo
stalo pitanje, kak ščemo upravljati
državo, ali vse iz Belgrada, ali
pa ništerne stvari tudi iz drugih
središč. Naši nasprotniki so se v
tom pogledi nej dovolj izjasnili.
Glédajmo najprle na sol Jugo-
slavije, na demokratsko (liberalno)
stranko. Té soli je na Sloven-
skom strašno malo, in šče ta se
je v zadnjem časi pokvarila. De-
mokratska stranka je bila do pred
volitvami ostro centralistična vse
je štela upravljati vó iz Belgrada,
zdaj pa kda njoj je zlazo volilni
strah v kosti, je ta državotvorna
i državoohranjajoča stranka tudi
prišla med črne izdajalce otač-
bine, med separatiste. (Tak je
zvati nas pri kmečkoj zvezi.) Tudi
ona, tak bar pravi, je za to da
se vse zadeve vendar ne uprav-
ljajo iz Belgrada.

Nego ta najnovejša čudo-
vitna spreobrnitev demokratov se
nikomi ne vidi odkritosrčna, nego
samo en izlet, edno letovišče,
štero de trpelo skoz vso volilno
borbo, te se pa nazaj povrniyo
pa železno trdo centralistično
stališče, na šterom dnes vódržijo
njúvi hrvacki in srbijanski vodi-
telje.

Za samostojne kramare in
oštarijaše je pitanje centralizma
previsiko, za to nam njúve knige
ne povejo nikaj določenoga. Oni
do plésali, kak do njim njúvi

tihi kuratorje iz demokratskoga tabora zaigrali.

Novi socijalisti, boljševiki so centralisti, vse v Beograd, stari socijalisti pa pravijo, da so za autonomijo, naj se tudi da nikaj Ljubljani, Zagrebi, Serajevi itd. Samo žmetno je vörvati, da so socijalisti odkritosrčni, ar njüvi srbski in hrvaški tivanši pod Koračem i Bugšegom zagovarjajo centralizem i iščejo z voditelom centralistov, s Pribičevićom, pri volitvah celoküpnega nastopa, kak so nam té dneve poročali zagrebečki listi.

Ka pa naša stranka? Predvsem moremo povdarjati, da je naša stranka za edinstvenost države, da odklanja vsak separatizem, (ločitev) šteri bi slabio državi moč in ugled. Mi smo v pokojnoj državi od blüzi glédali dualizem (Austrija i Vogrsko) zato sami znamo, ka je državi na škodo i ne potrebüjemo od političnih prisiljencov nikšega včjenja.

Mi zahtevamo, da se država za volo hitrejše, bolše primernejše uprave razdeli v več pokrajin. Smo nej tak, da se ta razdelitev more i izvršiti po plemenskoj razliki, ar bi to bilo nemogoče pri Hrvatih i Srbih. Merodajni (mérvadó) naj bodo sküpní gospodarski (verstvo) in kulturni (včjenje) interesi (haski.) Ar pa je dozdašnji gospodarski i kulturni razvoj, gde prebivajo Slovenci, enakomeren, za to zahtevamo, da se določijo vsi slovenski kraji kak edna upravna celota. Ta upravna celota naj dobi svojo autonomijo, to je za krepko življenje i ugoden razvoj potrebno samostojnost. Naj ma z vse državov sküpnó, ka je za red, moč in ugled države potrebno, naj pa bo samostojna v vseh zadevah, štere se bolje friško, bolše i točnejše morejo opraviti doma. Vodstvo teh samostojnih zadev naj se izroči vladi, štera de odgovorna pokrajinskoj sküpsčini.

To je vse naše izdajstvo, to je naš separatizem, to je naš veliki greh. Zové se autonomija, samostojnost Slovenije. Mi se toga greha ne sramüjemo, ž njim

idemo vesélo v volilni boj, ž njim ščemo tudi zmagati!

Monarkhija ali republika.

V zdajšnji volilnoj borbi (választás) de se tudi ne javno, gvüšno na tihom, postrani dosta gučalo od toga ali naj mamó Monarkhijo ali republiko. Demokrat-ska stranka se obnaša, kak da je ona od Boga zvoljena jedina patrona monarhistične (kraljestvo) misli v državi. Tak bár piše i guči, čeravno vsi znamo, da je velka večina demokratov po svojem notranšjem prepričanju republikanska. Jaz ščém o toj stvari gučati odkrito i jasno. Glavno je za narod, da je ustava njegove države demokratska, da ljudstvo samo odločuje o svojoj usodi, da samo odloča o življenskih pitanjih svoje države, da osobito samo odloča o vojski in miri. Vkljub tomi pa ne vseedno, što njemi predseduje, pa što izvršuje ništerne važnejše funkcije. Vse države na Balkani okoli nas se držijo monarhističnoga principa (kraljestva so.) Na Bolgarskom je dinastija tak malo priljubljena, da bi trbelo zdašnjemi ministrskomi predsedniki samo pihnoti, i ona bi preminola. Samo za vtrditev notrašnjih dugovanj za ugled v notrašnji upravi njim trbe dinastijo i krala. Ednako je na Grškom. Venizelos je pred meseci grozio v parlamenti opoziciji, da lahko kaznuje Grško, da jo proglasi za republiko. Rumunija se drži monarhističnega principa. Törsko je monarkhija. Se zna je tam v prvoj vrsti merodajen verski moment. Jaz sem monarhist, i tudi vsaki patrijot republikanskoga naziranja mi more priznati, da smo šče nej glédali za republikov. Če bi nam predsedüvao Radič, Pribičević ali Protič, naša država bi že zgorela v najsirovejšem meščanskom boji, bila bi že zdavnje razbita. Mi bi bili druga Albanija i če bi jo ne razbila sebična strast naših v državniškom mišljenji popolnoma nedozorelih političnih strank, razbila bi jo politična razdvojenost in razcepljenost naše vojske.

V republikah je dejstveno vno go več pokvarjenosti v notrašnji upravi i nepotrplivosti proti nesladajočim krogom, kak v monarkijah, gde je ustava in dinastija demokratična. Kakša bo naša ustava, to je zdaj odvisno od nas, da pa je regent demokratičen, (za ljudstvo) se ne more tajiti. Ali republika ali monarkhija, to je važno pitanje, zdaj šče gvüšno odločilno za obstoj naše države za to bi bile nepatriotski (ne domovinsko) se s tem pitanjom lahko miselno igrati. Znamo, da je naša dinastija znanoslavna. Dve leti živem že ž njov, a gvüšno ne katoličana, šteri bi v vörskom poglédi mogeo povedati samo najmenšo pritožbo.

Pasivnost^o) katoličaneov.

Nasprotniki nam pravijo, da nej dobro, če zamešamo vörška pitanja tudi v politiko posebno pa toga naj ne včnimo v volilnoj borbi. Naše mišljenje pa je, da nikdár je nej bilo opravično i tak potrebno zaresti verskih pitanj v volilno borbo, kak ravno dnešdén, kda se pripravljamo za volitve v ustavotvorno skupščino.

Razmerje med državov in cerkevjo se more nanovo napraviti, ar je zdaj to razmerje v vsakoj pokrajini načiše. Razmerje države do cerkve more biti ali prijateljsko ali sovražno. Mi smo za prijateljsko, sovražniki pa za sovražno. Določiti se more ali ostane v naših šolah križ in katehet ali ne! Kak mislijo v tom poglédi demokrati i socijalisti, nam je znano. (Oni so protiveri.) Določiti se more ali de smeo dühovnik v cerkvi slobodno gučati eli njemi pa dajo nagobčnik v formi kakšega kanzelparagrafa. Določiti se more ali de država branila zakonske predpise različnih vörreizpovedavanj ali ne. V vseh teh pitanjih smo s pravoslavnimi in mohamedanskimi so-državljaní ednakoga naziranja (felfogás.)

So pa tudi pitanja, štera zadevajo samo nas katoličance in

^o) Pasivnost to je ne se vmešavati v štere reč.

v šterih zahtevamo hitro rešitev. V Bosni i Hercegovini se skoro vsakoj panogi javne uprave ne samo zapostavljajo katoličanci, nego celo se še preganjajo. Posebno hudo je to v Dnancnom načrti, v šterom se godijo največše krivice. Poverjenik za šolstvo si prisvaja celo pravico čeprav je pravoslaven, da zabranjuje katoličanske Marijine družbe in kaznuje one, šteri so teh kotrige. Sloboda veroizpovedavanja nam je sveta. Ednaka zapostavljanja se godijo tudi katoličanskim Bunjevcom in Šokcom. Z velkov žalostijov opažamo tudi da centralna uprava za bogoslužje, ministrstvo vere, zavira vzgojo našega duhovniškoga naraščaja, ar vzgojevališčem svetnoga i redovniškoga duhovništva krati potrebno podporo, gda jo drugim veroizpovedovanjem v dovoljivoj meri dovoljujejo.

Pitamo katoličance, posebno pa duhovnike i katoličanske časnike, šteroj stranki ščejo izročiti zastopstvo tak posebno vörskih in cerkvenik interesov. (Čakajo v Prekmurji na popravek tak evang. kak katol. šole, ar so verske.)

Proti militarizmu.*)

Naša stranka je bila od nigda v načelih proti militarizmu i je želela, da se svaje med državami i narodi spravljajo na nekrvavi način s sveta. To načelno stališče zavzema naša stranka šče tudi dnes, čeravno znamo, da se zdaj naša država ne more razorožiti, če vse države okoli njé prežijo s puškami i topovi, kak bi nam v kraj spravili šče one falate zemljé, štere so šče nam nej odvzéli naši ljübi zavéznički Parizi.

Če že pa ednok more ostati militarizem, potem zahtevamo, da je pameten, človekoljuben, moderen. Bitje z botom, kaznuvanje s tem, da morajo vojaki gledati v sunce, ekserciranje v srakici in spodnjih hlačah in brez obüteli, slaba hrana, vse to se stvari, štere morejo izostati ali pa se poboljšati.

*) Militarizem je oblast vojaštva, bojne.

Slavnoznani cariniki (šteri carino beréjo) i postopanje soldačije je glavni zrok, da je teliko nezadovoljstva, zmerjanja in zasmešavanja v našoj državi. Če je gde kaj separatizma, te tū moremo iskati krivce. Mi pa se zavarujemo proti tomi, da bi pripisovali te reči našemi militarizmi ali pa morebiti šteroj večini v našoj državi. To je mednarodno, da ma militarizem svoje izrastke, seveda v vsakoj državi za sence nači, v bistvi so vsešerom ednaki.

Ešče med vojskov smo računali, da do po vojski prvi odločno nastopili proti militarizmu tudi socijaldemokrati, čeravno je bilo v njüvoj moči, že davno dokončati svetovno vojsko. Socialisti, šteri so za vsakih deset filerov napovedali štrajke, so nej šтели vpelati generalnega štrajka, da bi stavili svetovno klanjé, nego so nadale izdelávali po fabrikah celoga sveta morilna orožja za nadaljevanje vojske.

Na Rusoskom so prišli socijalisti v formi boljševikov na vlado. I kaj vidimo? Socijalistična Rusija je zdaj najbolje militaristična na celom sveti. Tak so izdali socijalisti svoje načelo.

Dr. Tavčar. — Izdajstvo samostojnožev.

Kak de se vršo letošnji volilni boj? Mi želemo, da mirno in dostojno. Zato jako obžalujemo, da je častivreden ljubljanski župan dr. Tavčar odpro volilno borbo s kunenjom o „katoliških kaovkäh.“ Ne samo za volo té cone ga mi obtožujemo, nego tudi njegova starost i njegova socijalna pozicija gučita proti tomi. Ne smo nervozni, in ne glédamo boječe v bodoče dni. Mi smo na vse navajeni, na vse pripravljeni i bomo nasprotné napade točno, krepko in korážno odbijali. Divjanje nasprotnikov je ob vsakoj volitvi odpiralo oči volilcam i nam samo pomagalo do zmage.

Naš program i besnenje nasprotnikov nam bo tudi v tom volilnom boji pomagao do zmage. To vüpamo tem bole, ar je po zadnjih odkritjih postalo jasno, da

so samostojneži vsaki hip pripravljeni izdati one kmete, ki šče idejo za njimi. Pri volitvah ščejo skupno nastopiti z demokrati. Tajnik celjske okrožne organizacije je v misli že obvesto svoje pristaše. Izdajstvo se je za kulisami moglo zgoditi. Što je zaveden kmet, nede šo z izdajalcami. (Šerüгова „prekmurska kmetijska stranka“ je tudi v tom proti krščanskom tabori. O. V.)

Zato hodimo z vüpanjem v volilni boj!

Pravda od volitev.

Volilne abecednike morejo plačati občine, škrinjjo i kruglice zdaj obprvim plača država, popravke občina. Škrinjice majo tri razne kljüče i moro tak biti napravljene, da se spuščanje kruglic ne čüje i ne vidi. — Na škrinjice kak na kruglice, štere moro biti vse ednako velike iz gumija, mora biti pritiskjem grb kraljestva Srbov, Horvatev i Slovincov. Kruglice i kljüči se morejo zapečateni od ministra za notrašnje zadeve i zaklenjeno poslati na vsako občino i tū tak ostati do volitev.

Volilci kmečke zveze, evangeličanci i katoličanci poglednite, če ste spisani v volilni imenik. Pri župani se da poglednoti!

Vsakoga ki Vam mite obečava, dava ali saga, naj na drugo stranko date votum, kak na našo krščansko kmečko zvezo za Prekmurje, glasite gor!

Odgovor veleč. gospodi P. Gabor Hilari v Beltincih.

V Glasnik! od 17. okt. ste velečastiti gospod Pater iz réda svetoga Ferencu pod imenom Matija Gabor nekaj pisali. Bodite prepričani, da Vam krotko, pravično in z ljübezni do vaše uboge zablodjene düše odgovorimo, ar jo rešiti ščemo.

Tožite se, ka so gospodje okoli Novin že trikrat napadnoli vašo osebo i ka gda so to delali, so lagali.

Ne zamerite, jaz Vas za g. Patra bom zvao. Da čeravno ste povrgli brez dovoljenja vaših naprejpostavljenih klošter, čeravno ste prelomili vse tri svoje slovesne obljbübe: siromakštva, pokorščine i čistóče, štere bi dažni bili pod strašnim smrtnim grehom verno zdržati, vendar ste duhovnik posvečeni ostali. „Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Mel-

chisedech." Vekomaj ste duhovnik poleg réda Melkizedekovoga. Tak nas vči vera Kristušova. Glejte g. Pater! Vi se tožite, da smo napadnoli vašo osebo. Ne istina. Mi smo napadnoli vaše djanje, naj vašo osebo počastimo, naj vašo Bogi posvečeno osebo spravimo nazaj na čast tisto, štera jo obdajala gda ste z radostjov darüvali med veseljom rodbine i farnikov pa nas duhovnikov sobratov svojo prvo sveto mešo v Črensovskoj cerkvi. To smo šteli i to ščemo naj ostanete vi pravi duhovnik, pravi sluga Kristušov, naj ne te vi, ki ste za *pastira* posvečeni, vuk, zgrabljivi vuk, šteri bi sami trgali razno duše svojega miloga slovenskoga ljudstva. Trgate je pa, ar je spravljate v tisto politično stranko, štera preganja dobre duhovnike i vero, brani pa slabe duhovnike i greh.

Dokazov Vam mislimo ne trebe. Če bi štera politična stranka samo stranka bila, štera bi veri ne škodila, nikdar stopaje ne bi včinoli proti njej i nikdar pera ne bi namočili, da pišemo proti njej. A ki pozna divjanje proti veri, štero se goji v tak zvanih liberalnih strankah, ki količkaj pozna njihov namen, njihovo pisanje proti veri den za dněvom, ki zna, ka tak zvanih liberalni strank pristaže so v velikej večini vu spunjavanji verskih dužnosti mrzli, nemarni, sovražni, ki zna ka ščejo zakon zbrisati, krščanski navuk z šol spraviti kmeta v krilo velekih bank vrči, da ga tam scécajo, tisti, če samo piknjico ljubezni ma do svojega Boga, do svoje vere, do svojega ljudstva, bo se proti tem navukom borio, če je svecki človek, tembole pa, če je duhovnik. I ar ste vi g. Pater duhovnik i Slovenec, mogli bi se v vašoj duhovniškoj časti boriti proti krivicam liberalizma, ne ga pa podpirati.

G. Pater! Ka ste vi izpita (eksamena) ne napravili, je istina. Ka Vas zdaj nazaj zovejo v Koprivnico na železnico, je tudi istina. Stem naša trditev ne ovržena. Zato nas pa z lažmi ne morete potvoriti, nego vi zlažete, če te tajili, ka ste izpit meli, gda smo mi pisali, ka neste ga mogli napraviti. Vaši naprepostavljeni, vaši prijatelje, verodostojni svedoki, pravi pravični možje, svedočijo, da ste izpita ne napravili. Laži zato ne na našoj strani.

G. Pater! Vi pišete, da služite svoj krüh! Služite svoj krüh, istina, svoj žalosten krüh, za drago ceno, ar ste odali za njega svoje duhovniško poštenje. Pa krüh, šteroga služite, so Vam spravili tisti klerikalci, tisti duhovniki, tisti baratje, tisti dobri krščeniki vaši poznanzi z svojimi trüdi i stroški, štere zdaj z svojim življenjem blatite, z svojimi guči i spuši ogrizavata. Tisti drugi "bog," od šteroga pišete, je čeravno dosta nej, nekaj le

tüdi včino, da ste se izšolali pri klerikalcih i zdaj morete ležejši krüh jesti z grofovskoga imanja.

G. Pater! Poznate vi življenje Kristušovo! Znete Vi to, ka je on v cerkvi i zvüna njé meo na skrbi ovčice, njim pomagao v duševnih i telesnih potrebčinah? Kak posvečen duhovnik morete to znati. Znete, ka je On pravo svojim ovčicam? *Varte se od kvása farizeušov.* Tei farizeušje so bili duhovniki, nego samo po imeni, preganjali so Kristušova i vse njegove ovčice i iskali ne zapovedi bože, nego svoje lastne navuke i haske. Sedemkrat njim je zato mili zveličar "Jaj" povedo. Glejte, to je dužnost vsakoga duhovnika, kak Kristuš ki zapovedava *"kak sam jaz delao, tüdi vi delajte."* Moja i vsakoga duhovnika dužnost je zato krive navuke pobijati, ka ne zapelajo ljudstva. To dužnost čeravno te je za kortsüvanje zvali je tem vekše hvalevredno, če je što z svojimi slabimi močmi zvršavle, šterim doktorje počitek zapovedavajo. Svojo duhovniško čast zdržati i s svojimi slabimi močmi, štere bi potrebne bile počitka, le se trüdit, naj ljudstvo ne zgübi največšega kinča vere i bo poskrbljeno v vremelitnih rečeh kak je li mogoče, so dozda vsi hvalili i občüdüvali pri meni, svecki i duhovniki, pošteni politični sovražniki kak naši pristaši, samo vi g. Pater nej. Stem ste samoga sebé obsodili.

G. Pater! Pišete, ka bože službe ne morem opravljati. Prite v cerkev, pa delajte v cerkvi kak jaz delam. Verte meni, ka Vas gospod provincialjal popolnoma bo z Vami zadovoljen. Probajte, te vidili i več ne bo želo od Vas.

G. Pater! Vi ste sami ovadili, kda ste v Lendavo prišli, ka vas je demokratska stranka poslala, ka bi tü kortsürali za njo i davali vö liberalni list v slovenskom i vogrskom jeziki, naj poterete Kleklna, njegove Novine i krščansko stranko, kmečko zvezo i ka ste v té namen dobili dosta penez. Na vse kraje ste naznanjali boj kak ešče zdaj naznanjate. (Mislite na guče v Huberovoj gostilni) proti duhovnikom i vsemi ka diši po krščanskem. Mi smo čakali precü dugo, smo se vüpal i ka vas vaše dobre krščanske matere grob, vaše dobre sestre i celoga dobroga roda pa poznanstva karanje na pravo pot spravi i nihate pri miri svojo faro i okroglino — zato smo mučali. A da ste Vi povsod brsali proti nam, dužnost nam je bila ljudstvo presvetiti i povedati, što ste i ka ščete. Jokali so črensovski pošteni farniki i vaš rod, gda ste z ednov vlačügov prišli v tisto ves, kje ste rojeni, kje je grob vaše matere, kje se ešče prav ne razkado dim tistoga kadila i diš

tistih rož, šteriva sta vas pri novoj meši božala — i ste se tü stepali več tjednov na žalost i spako vseh poštenih ljudih.

Naj Vas teh špotov rešimo, naj vam pot pripravimo k vrnitvi v klošter, odket ste vüšli i kje vas željno čaka, svojega zablodjenoga Patra, g. provincial, zato smo mučanje pretrgali i vaše djanje, ar je spačljivo i jako-jako grešno, napadnoli, ka rešimo i znova v čast postavimo vašo časti v redno osebo.

KLEKL JOŽEF vp. pleb.

Glasi.

Ponávljanje svetoga mislijsona za čerensovsko faro se začne dnes 24. okt. Prvih pet dni za dekle i ženske, zadnjih pet pa za dečke i moške.

Poglednite katastre, grüntnice (grüntne knige)! To je pred vsem potrebno, če ščemo, da se zemlja pravično razdeli. Ki je zadosta ma, njemi neide, štokoli je i ki je ne obdelava. Ki z krčme ali meštije ali trgovine ali druge dobre službe lahko žive pošteno, zakaj bi dobe tisti zemljo? Ki pa tak malo dohodkov ma, ka ne more ž njih živeti, seveda njemi ide teliko zemlje, ka de lahko živo, če de jo obdelavao. Pravica, nesebičnost, ljüben naj nas vodi pri delitvi, nej pa lastni haski all haski naših znancov i rodbine. Nevoščedenost, grda žuta nevoščedenost pa naj zgine, prejde, te ne de trbelo žandarov pri delitvi zemlje.

Krog. Podružnica kmetijskoga društva za Slovenijo je mela svoje seje 3. oktobra. Sklenilo se na toj, a) da podružnico bo zastopao na občnom zbori v Ljubljani Bejek Štefan predsednik podružnice; b) podružnica je odprla knižnico za svoje siromaškejšje kotrige i zednim tüdi naračila več knižic za kmetijstvo; c) zahteva, naj družba prosi prosto sejanje tobaka v Prekmurji. — Bejek Anton župan, Bejek Štefan, predsednik, Titan Franc, blagajnik, Kumin Anton, Bratkovič Ivan, Kreft Štefan odbrniki.

"Zakaj mate teliko dece," je samo iz šale ne pa poistini pravo g. Gregorič, delegat agrarne reforme z Sobote, kak nam sam naznanja. Mi drage volje radi verjemo to i zednim tüdi objavimo.

Plebiscit na Koroškom. Lüdsko glasovanje na Koroškom se je vršilo 10. okt. Jugoslavija je zgübila Koroško. Za Jugoslavijo je glasovalo 15,278, za Austrijo pa 22,025. Austrija je dobila teda 6747 glasov več kak Jugoslavija. Od nemške strani so se velke sleparije godile. Naše čete so znova zono A zasedle.

Obsodba beltinskoga gerenta Škafar Jožefa. Pod tem naslovom piše boljševisko-liberalni „Prekmurski Glasnik“, da je Škafar „gizdavi šujster.“ Znete vi to posvedočiti? Pa je pred vami en pošten obrtnik zaničevanja vreden? Te siromak ne sme priti za rihtara? Ste čteli vi obsodbo, poleg štere bi Škafar kriv bio tistih krivic, z šterimi so ga potvarjali? Če bi kriv bio, bi že davno bio zaprt kak navačni tovar, a ne je bio kriv. Če je smisel bogat notar in v občinski hiži prebivati, ki je vodo občinska dugovanja, zakaj ne bi smeo Škafar, ki je ešče bole vodi? Samo zato nej ka je siromak? Ali je morebit tistih 3000 K., rapio, štere je z kase vzel? Je ne lahko moste dao napraviti? Tě poglednite pa te zanemite! Poglednite račune na občinski hiži, znajo za nje poglavarje kak župan, tej vam vse posvedočijo. Ka je pa pravdo nazaj vzel, je samo hvale vredno, naše ljudstvo so tak pravde na nikoj spravlale že vuoga leta, dao je z tem dober zgled i pokazao ljubezen do sovražnikov i mira. No ja, nešteri gospodje bi raj bili, če bi pravda tekla, več bi v žep priteklo. Nema Škafar drugoga greha, kak da je „velik ravnitel klerikalne (krščanske) Kmečke Zveze.“ To holi najbolje gospode boljševice i liberalce pri Glasniki. Če bi v njihov rog tulo, bi grehi, z šterimi ga zdaj potvarjajo, največše jakosti bile.

„Mi znamo i vidimo“, ka ka notar i živinozdravnik sta za nas več dobroga učinila, kak pa vsi gospodje, šteri ravnate „Novine“ in želejmo, ka naj li nadale mata skrb za nas. Tak piše „Glasnik“. — Verjemo i dopustimo. Dobrote proti krščanskoga liberalizma sta vam v obilnoj meri delila verjemo i dopustimo, naj vas ma li na skrbi živinozdravnik.

Pater Hilar. Takše grde reči in laži, kak je Pater Hilar — Matija Gabor, dao objaviti v slednjoj štev. „Prekmurskoga lažnika“, samo iz vüst ednoga vskočenoga barata moremo čakati. Ar takši vžlečeni baratje, šteri so zatajili svojo vboro, so na vse mogoči. Priporočamo g. Patri obprvemu naj tak jako ne laže, obdrugin pa ka či šče kaj pisati, naj se prle navči pisati ali v prekmurščini ali v slovenščini, da je to bio en „ričet“, ka je napisao. Edno dete v II. razredi normalne šole imati vopostavi svoje pis-meno delo, kak pater Hilar. No, zato ne bomo šli s njim v pravdo, či ravno bi lahko, a ne vđinimo. Norcom moremo vse odpustiti.

300 milijov frankov posode se deli Franczi Vogrom. Zato more 50 let železnice prek dati Francozom i tē podpisati proti N. Austriji i Rusiji. Francozi niti ne morejo če Beč zase-deje, če bi se N. Austrija priklopila Nemčiji.

Most prek Müre se porušil zača delati. Vlada je dala 3 milijon koron kredita za moste prek Müre. Delao de se en velki most i trje menši. Kamen za cesto graditev de se vozi z G. Ragonje, potreben les pa iz prekmurskih vekših gošč.

Pogajanja se začnejo med Ju-goslavijov in Italijov konca tega me-seca. Teh pogajanj se vdeležna od naše strani dr. Vesnič ministerski predsednik in dr. Trumbič, zvršeski minister. Od italijanske strani pa Giolitti in grof Šforza. Kje se bodo vdeležna pogajanja, je ešče ne znano.

Na prekmurske dijake je Zadruga 2000 K., g. Franc Seršen z Ljutomera je pa 56 K 80 fil. podpore poslal. Podpora je razdeljena med te dijake: Klar Franc Ljubljana, Horvat Matjaž i Casar V. Št. Vid. Horvat Ivan i Horvat Izidor, Maribor. Drugi dijaki pa zatem pride na vrsto, gda pa kaj vkupdebimo.

Na znanje darovnikom na prekmurske dijake. Blagajnik pod-ržnice „zveze prekmurskih dijakov“ se vč. g. Radoha Jožef, salezijanec na Rakovniki pri Ljubljani. Ki po pošti šče kakše podporo poslati, naj jo naravnost njim pošlje. Ki je pa osebno šče zročiti, jo naj prinese na predsed-ništvo ravnateljstvo v uredništvo Novin v Črensovce, štero dare dale da. Vsi dari se objavijo i obračunajo na seji dijakov i v našem listi.

Senje v Soboti okt. 15. je tak puroštevilno bilo obiskane, ka to niti stari ljudje ne pomlijo. Cena živine ide gor, kg. po 13 K so kú-povali tisto malovredno prekmursko mārho, štero je neki liberalni gospod dolpošinfao v „Slovenskom Narodi“.

Vogri do šli v Belgrad, kak piše „Budapesti Hirlap“ od okt. 7. Vexelimo se tomi bližanji.

Prekmurska mārha. V tom članki dve pismi objavi Pr. „Lažnik“, edno z Ljubljane, drugo pa z D. Lendave, v šterima neimenitvaniva pišeta, ka je izvoz živine spravila liberalna stranka. Zakaj se pa bojite imena povedati teh pisen, če po pravičnej poti hodite? Pravici se nej trebe skrivati, samo laž isše pokrivalo. Smo nikdar ne pravi-li, ka liberalni pošteti gospodje ne bi za krivico spoznali toga monopola i ka ne bi želeli, da bi se odpravo, a delali od začeska do zmage so pri tom katrige kmečke zveze. Če so nam kaj pri pomogli tūdi drugi, hvala njim šče koli so, a dosegnola je to li kmečka zveza.

Sad se sme vōzvažati z naše države. Carina se more plačati 8 ko-ron od 100 kil. Sirovi sad se po znižanoj ceni vozi kak brzovozno blago (gyorsárú.)

Poslano. *)

Prekmurski Glasnik v svojoj 10. številki me je obsodo na smrt, in tūdi ka je prišel za mene sodni den. Pride i tūdi za vas, ali jaj de vam, či te tak kosmato lagali, kak ste v toj številki. Celi podpisani občinski svet protestira proti takim lažam toga „prekmurskoga lažnika.“ Kosmata laž je, ka bi gerent Škafar brez dovoljenja poglavarstva občinskoga vzel s kase peneze, mi smo njemu dovolili. Grda laž je, da bi se gerent posli preselo v občinsko hižo, če občinski svet smo njemu podpisali najemaninsko po-godbo na več let. Ka je delao gerent Škafar, je delao vsigdar znami z občinskim svetom. Ka se pa tiče vloge, ka so za volo aprovizacije vuogi našumta ne podpisali od niš-terni mažaronov iz sovražstva do gerenta in de so bili pri sodniji op-roščeni kazni. Ali sodnija je pa tūdi pripoznala in v resodbi napisala, da so laživo obdolžili mene za tisti rečih volo, štere so pisali. Glej Opr. št. u 104/ 1930. Na dale je kosmata laž, da bi sodnija meni kakše stroške prisodila. Ci se šče če prepričati, naj pri-de, ka njemu pokažem čarno na belem. Na zadnje me je napadal člankar, ka sam jaz velik ravnitel klerikalne Kmečke zveze. Ja tūdi sam, ar sam kmečki sin in to sam se zavedao prle, kak sam liberalce poznao. Ravno to vas naj bole bohi. Na dale ščete znati, šteri so zmeroj ne zadovolni? To so tisti, šterim se šče zmirom sline cedijo po blažnem Magyaroragi. To so tisti, šteri so meli masne službe za časa boljševisma. To so tisti, šteri ešče itak senjajo od Ciganovoga kra-lestva. Ali ščete znati, šteri so zmeroj ne zadovolni? Prvi voditeo je znami Moučec Štefan, hujskao je proti Ju-goslaviji in 2 novembra de so za to v brezplačno stanūvanje na 6 dni za svoja dobra dela, drugi je Košar Štefan, te je dobo 5 dni zapora. Pucko Jožef in njegovi so plačali 300 kron kaštige samo zato, ka njim ne vgajojo zaneslivi jugoslovanski organi. Baligač Ivan in žena sta tūdi plačala koli 200 kron kazni za ljubezen, štero mata do Jugoslavije. Vidiš zdaj, Prek-murski glasnik, ne čudivaj se, či so takši ljudje ne zmeroj zadovoljni. Na zadnje še pitam, Prekmurski glasnik, što pa je pripomogeo, ka je Prekmurje k Jugoslaviji spadalo? Jaz mislim, da so skoro sami klerikalci delali na to. Oda so pa Jugoslovanske čete zasele Prekmurje, so pa mažaroni na štalaj se skrivali. Ci pa ščete na dale od mene pisati, pa podpišite svoje ime, kak sam se jaz podpisao.

Škafar Jožef občinski predst.

Olaž Jožef, Škafar Štefan, Škafar Jožef, Bata Jožef, Bernadi Jožef.

*) Uredništvo na spise pod tem naslo-vom ne odgovarja.

Podpirajte Novine!

Ivan Kokot

trgovina z mešanim blagom

(nasproti cerkve)

Dolnja Lendava.

Priporočam svojo veliko zalogo različnega tkaninskega blaga kakoli:

Zefire, druke, šifon, kaper, satene, belo platno, čajge za moške in ženske, štofe i. t. d.

V zalogi zmerom karbid kak tudi drugo špecerejsko blago.

V zalogi ličeje, fini beli ameriški petrolej. Dobiva se zmenjena sol vse po najnižjih dnevnih cenah.

Točna podvorba.

Zmerne cene.

Eladó!

Egy szabó üzlet teljes berendezéssel, mely áll: 2 üveg szekrény, 1 pult, 2 varrógép, butor és egyéb apróságokkal azonnal eladó. özv. Hoffmannénál Alsólendva. (Levasics ház.)

Odam

v dolnjelendavski gorah poleg kapele Sv. Trojstva 2 plüga goric in hižo z grúntom vrét poleg hotela „KRONE“. Kúpci se naj zglasijo pri GRASSANOVITS OTTONI v D. Lendavi hiž. št. 91.

POZOR!

v Soboto-nedelju večer 8 sati:

„ZAČARANI DVOR“

„AZ ELVARÁZSOLT KASTÉLY“

„Urania-kino“ Dolnja Lendava.

Franc Seršen, trgovec v Ljutomeri pri cerkvi na smotnem valke zbire lepega i močnega blaga na moške i ženske obleke, štofe odava po najumnostih cenah. Pri Seršeni se dobi tudi vsevrsto avto za mlinska sita (pajline) po najnižji ceni.

Tisk: E. Balkanji Dolnja Lendava.

Ki ma kaj k odaji, ali kaj šče kúpiti, naj glasi v NOVINAH.

Naročite si Novine.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko Polje i Slovenske gorice r. z. z. o. z.

odáva: razne tkanine za moške i ženske obleke, vseh vrst začimbe, črevlje, usnje (leder), deske (blanje), stavbeni les (za cimpranje), poljedelske stroje (mašine).

Kúpüje: pšenico, žito, kukorico, hajdino, proso, oves, kože, pač vse kmečke pridelke. Posredüje (pomaga kúpiti) pri kúpili večših poljedelskih strojov, kak parnih mlatilnic (mašin za mlatiti), motorov i. t. d.

Pravico kúpüvati i odavati zadrugi imajo samo kotrige. Nove kotrige (člani) se sprijmejo v zadrüžno pisarni v Gornjoj Radgoni i pri vseh podrüžnicah.

Glavna trgovina i pisarna v Gornjoj Radgoni.

Podrüžnice: Gornja Radgona, Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeri (Lotmerki), Beltinci.